

Editorial. La UAB desperta amb cafè de comerç just

pàg. 2

Any europeu del Voluntariat

El voluntariat marca la diferència

El voluntari busca. Busca justícia social, viure experiències –personals i laborals–, conèixer altres persones i realitats, comprensió, participar, sentir-se útil... I ho fa per altruisme, solidaritat, filantropia, compromís, per un sentiment d'utilitat, com a repte personal... Els motius de la cerca són molts i variats, i segurament cada persona sent que hi ha més d'una raó per fer voluntariat. I buscar

també significa trobar, encara que s'estigui donant sense esperar rebre res a canvi. "Durant el voluntariat et vas enriquint com a persona i aprens les diferents maneres que tenen les persones d'afrontar i viure moments difícils" explica una voluntària del Programa de Sociosanitari de la Fundació Autònoma Solidària (FAS).

El voluntariat, a més del que significa per a la persona

que el duu a terme, té un fort impacte en la nostra societat. Dóna resposta a necessitats socials, amb el valor afegit de l'altruisme, contribuint, per tant, a la construcció d'una societat més forta i plural i d'un món més just, solidari i respectuós amb el medi. A través de la seva acció i implicació, el voluntariat fa de cadena transmissora de valors i estimula la responsabilitat social de la ciutadania.

Compromís

En els temps que corren, la paraula compromís pren més importància que mai. Quan observem el nostre entorn, és possible que detectem que hi ha coses que no ens agraden i que hi tenim una responsabilitat. És en aquest precís moment que sentim com dins nostre creix un compromís vers el nostre entorn,... i ens obliguem a nosaltres mateixos a actuar, a fer alguna cosa. Sense aquest compromís més "global", l'acció voluntària no té sentit. I probablement, arran de la crisi econòmica i social, cada dia hi ha més persones que senten com aquest compromís neix i s'enforteix i comencen a mobilitzar-se per canviar aquelles coses que els hi desagraden.

La primera vegada

El voluntariat no té edat. De fet, un nombre important de voluntaris provenen de dos perfils ben diferents: el de persones joves i el de gent gran. Sigui amb 20 o amb 60 anys, la primera experiència de voluntariat ens deixa marcada una empremta.

(continua a la pàg. 4)

Federico Mayor Zaragoza

Entrevista a un dels autors de "Reacciona", exdirector de la UNESCO i president de la Fun-ació Cultura de Pau. Parlem dels canvis so-cials, la participació i la democràcia. pàg. 12

Retallades socials i de drets

Després d'anys privatitzant els beneficis, les receptes per sortir de la crisi són socialitzar les pèrdues. pàg. 3

Model de gestió de la diversitat

Un model de gestió per empreses que creuen en la potencialitat d'incorporar la diversitat en la cultura organitzativa. pàg. 9

I a més...

Cooperació amb Angola pàg. 10

Campanyes reducció de riscos pàg. 11

EDITORIAL

Despertem amb cafè just

L'octubre de l'any 2009, el grup d'estudiants **voluntaris de cooperació de la FAS**, van decidir iniciar la campanya "Desperta amb cafè just a la UAB" per reivindicar que el cafè de les cafeteries de la UAB fos de comerç just, com ja passa amb el cafè de les màquines de *vending*.

De fet, la campanya recordava que en un **Consell de Govern** del 2005 la UAB es comprometia a posar "en pràctica noves estratègies per construir una societat més justa que respongui als nous reptes socials i a conceptes com els de responsabilitat social corporativa, desenvolupament sostenible o compromís èticament responsable".

En aquesta línia el cafè de comerç just afegeix a aquest producte **valors ètics que incorporen aspectes ecològics, socials i de gènere**. Contribueix al desenvolupament sostenible oferint millors condicions en el comerç i garantint els **drets del les persones productores i treballadores**, així com persones socialment marginades, particularment al Sud.

Des del primer moment es va voler comptar amb la participació de la comunitat universitària, és per això que es

A LES CAFETERIES DE LA UAB DESPERTEM AMB CAFÈ DE COMERÇ JUST

El **COMERÇ JUST** es basa en una forma comercial solidària, justa, participativa i responsable. Assegura el compliment dels drets dels treballadors. Respecta el medi ambient.

Anunci del cafè de comerç just a les cafeteries de la UAB

va dur a terme una campanya de sensibilització i informació per tal que fos una inquietud

compartida. Després de tot un curs organitzant múltiples activitats es van aconseguir

1.713 signatures individuals i 36 adhesions de col·lectius d'estudiants, del PAS, centres i departaments de la UAB al manifest.

Un any després de l'entrega de les signatures a la UAB, la comissió d'economia va aprovar un nou preu per al cafè de cara a aquest curs, amb el compromís que aquest fos tot de comerç just. En aquesta fase, es va comptar amb el suport del servei de restauració, de gerència, del vicerectorat d'economia i les empreses concessionàries.

El setembre de 2011, doncs, la UAB ha començat el curs fent realitat que cada dia estudiants, PAS i PDI que consumeixen cafè es puguin "despertar amb cafè just!". I, d'aquesta manera, també, que els productors de cafè proveïdors d'aquest producte, el puguin vendre a un **preu just** a partir d'ara.

En l'àmbit social, on malauradament sovint les males notícies són molt abundants, aquesta petita victòria ens demostra que la motivació, el bon treball i la implicació de les persones en el seu entorn fa possible canviar les coses.

<http://despertambcafe-just2010.blogspot.com>

iPUNT

Per què fam?

Aquest estiu s'han llegit als diaris titulars com "L'ONU declara la fam a Somàlia i implora ajuda" o "Africa's worst drought in 60 years threatens famine for 10m" i s'han vist per televisió imatges colpidores d'infants esquelètics, amb llàgrimes els ulls i mosques rondant-los. A més que aquest tipus d'imatges no afavoreixen a la ja negativa visió del continent Africà, sovint no expliquen els causes reals de la vergonyosa situació. Per què en un món amb aliments per a tothom hi ha milions de persones que passen gana? La fam s'ha estès per la Banya d'Àfrica, una regió que precisament per la seva importància geoestratègica ja era escenari de conflicte i d'interessos comercials. D'una banda, la catàstrofe de la sequera s'hauria pogut preveure i reduir-ne l'impacte. Tal i com destaca Josep Mª Royo de l'Escola de Cultura de Pau, "la prevenció necessitava de la voluntat política i d'una implicació dels organismes internacionals i els Estats per implementar-se". D'altra, l'especulació alimentària i la compra de terres per part de multinacionals han provocat un augment del preu dels aliments que impedeix que la pròpia població hi puguin accedir. Coneixedors d'algunes de les causes el que necessita en aquests moments Àfrica és de la nostra resposta solidària davant l'actual emergència.

SUMARI

Editorial.....	2
iPunt. Per què fam?.....	2
Altres Realitats. Retallades socials i de drets.....	3
En Profunditat. Any del Voluntariat Europeu.....	Portada i 4
Participació. Un altre món és possible, a un clic.....	5
Rehabilitació dins i fora.....	5
Fes Voluntariat / Formació pel canvi.....	6 i 7
Voluntariat. Lipdub de cohesió	8
Parlen els voluntaris.....	8
Jornades. Model de gestió de la diversitat.....	9
El Projecte. Cooperació amb Angola.....	10
Campanya. Has marcat la casella de la matrícula?.....	10
En primera persona. Campanyes de reducció de riscos.....	11
El Mur.....	11
L'Entrevista. Federico Mayor Zaragoza.....	12

La FAS és al Facebook! Per informar-te de les **activitats** que duem a terme, per omplir la teva agenda d'exposicions que pots visitar, de seminaris als quals pots anar i de **cinefòrums** per aprendre i passar l'estona. També per consultar **documentals** sobre temes socials, llegir **entrevistes**, veure imatges o escoltar **declaracions** sobre co-

operació, justícia o exclusió social...

Sobretot som al Facebook perquè et vegis **TU**, com a voluntari, amic o col·laborador de la FAS i opinis sobre les actualitzacions del mur, et comuniquis amb nosaltres i amb la resta de fans del grup.

Fes-te fan de la FAS! (FAS-Fundació Autònoma Solidària).

Empenta! Publicació quadrimestral de la Fundació Autònoma Solidària

Equip de redacció: Carla Marimon, Begoña Navarrete i Vet Robirosa.
Agraïments: Equip de la FAS, José Manuel Colomero, Isabel Crespo, Fundació Cultura de Pau, Anna Palou, Oriol Trenchs i Federico Mayor Zaragoza.
Octubre 2011

Fundació Autònoma Solidària.
Plaça Cívica - Espai Solidari. Campus de la UAB 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)
Tel. 93 581 47.15 | Fax. 93 58140 42. fas.voluntariat@uab.cat www.uab.cat/fas. Dipòsit Legal: B-3041-2002

Aquesta publicació ha respectat l'opinió de les persones autores dels articles. Si bé compartim el discurs d'aquestes, no totes les opinions reflecteixen totalment el posicionament de la FAS.

Realitzada per:

Amb el suport de:

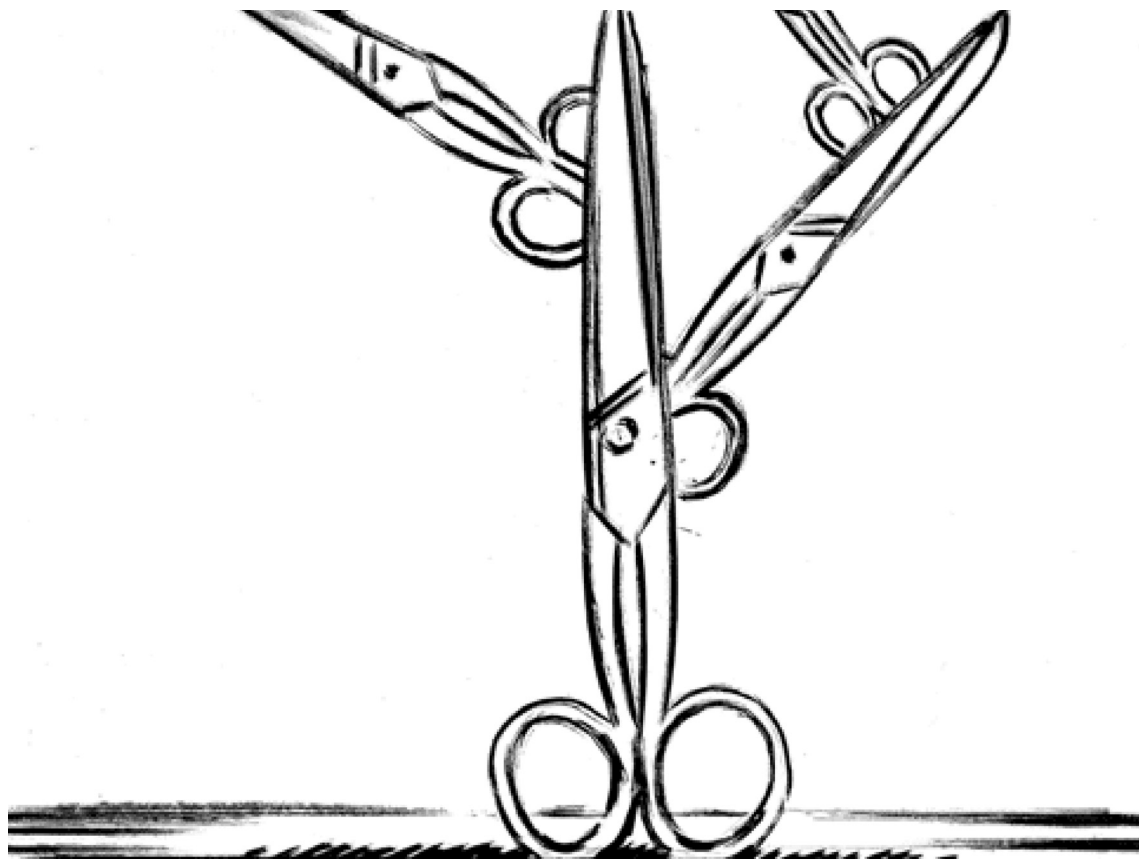
ALTRES REALITATS

Retallades socials i de drets

Després d'anys privatitzant els beneficis, les receptes per sortir de la crisi són socialitzar les pèrdues. I les conseqüències, una societat cada cop més polaritzada

"No som mercaderies en mans de polítics i banquers", es llegia en una pancarta de la manifestació del 15-M. El mes de maig alguna cosa despuntava: una mobilització ciutadana que criticava el sistema polític i financer i les solucions neoliberals a la crisi. Joves, aturats, famílies, jubilats i intel·lectuals que reclamen un canvi: un sistema on les persones importin, com a mínim, tant com el capital. Era el segon diumenge de maig. El dia anterior, s'havien manifestat els professionals de la sanitat i l'educació en contra de les retallades a la plaça St Jaume de Barcelona.

Segons el catedràtic Arcadi Oliveres, l'arrel de la crisi cal buscar-la en el fet d'haver incentivat un sistema econòmic cada cop més especulatiu i allunyat de les persones: "Si a principis de la dècada dels 80, la proporció entre capital financer i capital real era de 5 a 1, amb el canvi de mil·lenni el primer ja sobrepasava 16 vegades el segon. Allò virtual havia superat i ofegat allò real". Alhora, aquest sistema econòmic operava sense veritables frens, creient a cegues en el *laissez-faire* i la regulació automàtica del Mercat. "Amb la globalització econòmica, vam sortir del capitalisme industrial per endin-

Imatge d'El Roto (elroto.elpais@gmail.com)

sar-nos en una era de capitalisme salvatge, que porta a la destrucció del contracte social", explica el periodista Ignacio Ramonet en el seu article *La cuestión social* publicat a *Le Monde Diplomatique*.

A més, tot això no hagués estat possible sense una esfera política que ha deixat que es reduís el seu poder real davant institucions i em-

preses transnacionals. "Els ciutadans voten cada quatre anys, però els mercats voten cada dia", recorda precisament el financer multimilionari George Soros. "Hi ha d'haver un poder polític que vigili els mercats, ja que és la política la que assumeix el cost de les decisions que no ha pres. No pot ser que certes entitats, com el FMI, no responguin davant de ningú ni assumeixin

la responsabilitat dels seus errors", declarava en Javier Rojo, President del Senat, a Europa Press el juliol de 2011. No s'ha d'oblidar, tampoc, la manca de coherència d'alguns mandataris, que reclamen austeritat als seus ciutadans alhora que s'apugen un sou.

Una qüestió central de tot plegat, i que tant implica al sector econòmic com al polític, és la redistribució de la

riquesa. Vicenç Navarro, catedràtic de Polítiques Públiques de la UPF, posa l'accent de la crisi en "les retallades d'impostos que han tingut lloc a Espanya (i en altres països de

"Hi ha d'haver un sistema polític que vigili els mercats"

la UE-15) durant els anys 90", perquè és justament a través dels impostos que un Estat disposa del capital per fer despesa social. Però també hi ha altres fonts d'ingressos. "Un estudi de la UPF calculava el frau fiscal en 80 mil milions d'euros l'any. Si fóssim capaços de recuperar aquests diners, no només podríem garantir l'Estat del Benestar, sinó que podríem pujar les pensions", deia Oliveres en una entrevista publicada el juny al diari Avui.

Malgrat totes les opcions, per fer front a la crisi, l'estratègia sembla que només passi per injectar capital al sector financer i retallar drets socials i laborals. Alhora, els mitjans repeteixen que aquestes són les úniques solucions possibles i s'insta a la població a "tenir seny".

Les conseqüències de les retallades socials seran un sistema públic que no podrà fer correctament la seva funció de protecció social, una sanitat desbordada i una escola que, com diu en Navarro, educarà a dos tipus de ciutadans: els de primera i els de segona. En resum: segurament sortirem de la crisi econòmica però amb més pobresa i polarització social. Com recorda la Fundació Arrels: "tot el que avui et sosté, demà es pot trencar". "La despesa social no es despesa" critica Teresa Crespo, presidenta d'ECAS i assessora en polítiques socials. en una entrevista a El País. I afegeix: "els ajustos poden generar més pobresa. Si s'apliquen retallades en polítiques socials, estarem pitjor perquè generarem més exclusió. O s'inverteix ara en aquests assumptes o hipotecarem a les famílies que s'han quedat sense ingressos. I després resulta molt difícil superar el cercle de la pobresa un cop s'hi ha caigut".

El paper dels joves en la crisi econòmica

Els ni-ni, (joves que ni estudien ni treballen), omplien fa un parell d'anys els mitjans de comunicació. Arran d'un *reality show* que duia aquest nom, es van escriure articles, més o menys rigorosos, sobre el tema. Només representaven el 6% de la població jove, però se'ls va acabar anomenant "generació", ampliant així l'**estigma a tot el sector juvenil**. En un article d'El País del 2009, per exemple, es podien llegir les següents declaracions: "els joves es defineixen per un clar pragmatisme —són poc idealistes— i el que els experts anome-

nen "presentisme", la predisposició a aprofitar el moment, "l'aquí i l'ara" en qualsevol àmbit de la vida quotidiana" i es preguntava al final "serà possible que aquesta **joventut suposadament acomodada** i refractària a l'utopia sigui la cridada a obrir nous camins?".

L'abril de 2011, segurament per sorpresa de tots, la joventut sortia al carrer contra les retallades socials, amb l'eslogan: "**Sin Trabajo, Sin Casa, Sin Miedo**". No va ser fins a la manifestació del 15 de maig que la situació va esclatar, ampli-

ant-se amb les acampades immediatament posteriors i reafirmant-se a la manifestació del 19 de juny. De nou, els joves estaven presents als mitjans, però ara amb crítiques a les mans i **proposades de canvi polític i econòmic**.

La grandesa del **moviment dels indignats** —nom que ha rebut el moviment, inspirat en el llibre de Hessel— ha estat el d'aglutinar a diferents sectors de la societat (jubilats, aturats, famílies, desnonats) però el nucli fort són joves. Els joves espanyols, "generació ni-ni" al 2009, "generació perduda" segons

l'FMI, els més formats i els primers en viure pitjor que els seus pares, han fet sentir la seva veu. I l'han unit al d'altres entitats, com la **Plataforma de Afectados por la Hipoteca** o a altres grups, com els dels Mestres o els professionals de la sanitat. Desconeixem a dia d'avui cap on evolucionarà el moviment i el seu suport popular (que al mes de juliol era de més del 70%, segons el CIS) però estan aconseguint entrar en l'agenda política i, sobretot, demostrar que en nom de cap crisi es pot passar pel damunt de la societat civil.

EN PROFUNDITAT

Marcant la diferència

Amb el lema Fes-te voluntari, marca la diferència! es celebra aquest 2011 l'Any Europeu del Voluntariat. Però, quines són les motivacions de les persones voluntàries?

(continua de la portada)

L'Helena Xicota, voluntària del Programa de Sociosanitari de la FAS, conta com va sentir la seva primera experiència en voluntariat: "El primer dia, la veritat, és que estava una mica nerviosa, il·lusionada i amb ganes però amb forces nervis ja que no sabia amb què em trobaria, no coneixia el lloc ni les persones i tampoc sabia com ens rebrien".

"Fent voluntariat he trencat algunes barres personals"

"Em sento més que satisfeta d'haver fet voluntariat, crec que he trencat algunes barres personals: es pot observar fent, però també es pot fer implicant-se; no només és "fer per", és en gran mesura "fer amb", explica una voluntària del Programa CROMA de la FAS. "Tinc vint anys, i sóc conscient que encara em queda molt per aprendre, per desvestir experiències, per viure, per equivocar-me, però també per encertar i, n'estic més que segura, que aquesta última via l'he justificada escollint el camí de donar i rebre. Donar el meu temps per rebre consells ètics i amables, per dibuixar un somriure ben planer i així sentir el tacte de la raó, per escoltar i per aprendre que hi ha cors que no tenen carcasses, que no estan rebosats de murs". Escrivia Gemma Ventura, voluntària de la Fundació Santa

Voluntàries fent un taller d'informàtica a l'Hospital del Mar - Centre Fòrum

Teresa del Vendrell, en el seu relat "Més enllà del Mur" que va guanyar el primer premi del 2n Concurs de Relats de Voluntariat Social.

Quan un jove decideix fer voluntariat (i per tant, dur a terme una acció de compromís, més enllà dels seus inter-

essos personals) es converteix automàticament en un referent tant per a infants com per a adults, aportant valor a una societat que precisament, actualment, es troba en una crisi de valors. A més, per aquest jove, que es troba en una etapa on s'experimenten importants creixements personals, la vivència de voluntariat suposa un aprenentatge difícil d'oblidar.

Per als joves universitaris, a més, la tasca voluntària, implica l'adquisició d'habilitats vàlides pel seu futur professional. L'Helena reflexiona sobre aquesta qüestió: "Per a mi aquesta experiència ha estat molt important i decisiva pel meu futur. Al conèixer més de prop i de manera directa el funcionament d'un centre de dia i tractar amb persones amb demència, ha fet que m'acabés de decidir i encaminar la meua vida laboral cap a aquest col·lectiu. Sempre m'ha agradat la gent gran i havia tractat amb ella però no amb cap persona que patís demència i, en aquest sentit,

el voluntariat m'ha ofert aquesta possibilitat i en certa manera m'ha obert horitzons i una perspectiva de futur més clara. Ara tinc clar que vull treballar amb gent gran amb demències, vull seguir fent el que he fet durat el voluntariat però de manera molt més activa. A més a més, gràcies al voluntariat tinc ganes de canviar determinades coses que penso que es poden millorar pel que al tracte amb persones. Ara tinc uns objectius i parteixo del coneixement que m'ha aportat la pròpia experiència. Ja no parlo des de la distància sinó de la meua pròpia experiència."

Inquietuds i voluntariat

Formar part d'una colla castellera, anar a netejar el bosc amb una associació mediambiental, organitzar accions de sensibilització a la teua universitat, ensenyar el teu idioma a un estranger, fer de monitor en un esplai, acompanyar a un avi al metge, participar en un camp

de solidaritat a un país del Sud, demanar signatures per una campanya contra el comerç d'armes, fer tallers per a persones amb una malaltia mental...

Hi ha tants àmbits d'actuació del voluntariat com inquietuds, necessitats, preocupacions... Els àmbits es poden agrupar en grans blocs: social, comunitari, cultural, salut, cooperació internacional i ambiental. A Catalunya, el voluntariat social és el més nombrós i inclou les actuacions adreçades a col·lectius de persones amb discapacitat, malalts, persones en situació de pobresa i risc social, persones grans, persones immigrants, persones en situació de vulnerabilitat, etc.

I no només amb voluntariat podem aportar el nostre gra de sorra. De fet, hem de superar això del gra de sorra ja que la nostra capacitat d'aportació és molt més gran del que ens creiem.

I si ens ho creiem?

El voluntariat millora de forma directa la vida d'altres persones però hi ha moltes maneres de participar en el canvi social, com per exemple a través de moviments socials o simplement duent a terme accions quotidianes que, tot i que semblen petites, poden ser molt transformadores. Accions vinculades al nostre consum, oci, a les relacions familiars, amb una implicació amb el nostre barri, organitzant-nos amb persones que comparteixen inquietuds... Les possibilitats són infinites davant la possibilitat de construir un món millor.

Voluntariat universitari

Si llegint aquest article se t'han despertat ganes de fer voluntariat, a la teua universitat pots omplir la teua inquietud. Des de la Fundació Autònoma Solidària oferim diferents programes socials, de salut i de cooperació per al desenvolupament.

Informa te'n al web www.uab.cat/fas o vine a l'Espai Solidari (plaça Cívica).

Any Europeu del Voluntariat

El 2011 és l'Any Europeu del Voluntariat que vol aprofitar per reconèixer la feina de totes les persones voluntàries i impulsar la participació cívica i el voluntariat. Més de 100 milions d'europeus estan compromesos amb activitats de voluntariat i Catalunya compta amb més de 17.000 entitats de voluntariat i més de 600.000 persones voluntàries. Amb el lema "Fes-te voluntari, marca la diferència!" el sector de les entitats no lucratives han promogut diverses activitats.

Al març es va dur a terme el III Congrés del Tercer Sector Social organitzat per

la Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya i des de l'octubre fins l'abril, en el marc del 2n Congrés de les Associacions de Barcelona, s'han organitzat debats als diferents barris de la ciutat entorn el reconeixement de l'associacionisme, el finançament i l'ús de l'espai públic.

A més, del 9 a l'11 de novembre, s'ha programat el II Congrés Europeu del Voluntariat que organitza el Departament de Benestar Social i Família. El Congrés serà un espai per al diàleg i l'explicació d'experiències i bones pràctiques del sector associatiu i de voluntariat.

PARTICIPACIÓ

Un altre món és possible, a un clic

Internet i les eines 2.0 possibiliten com mai la movilització ciutadana i la implicació en entitats socials

"Noves formes de mobilització ciutadana" o "la indignació social gestada a Internet salta al carrer", es podia llegir a El Periódico el mes de maig. "El Facebook i el twitter són les seves eines principals" deia, al seu torn, el diari El País.

Gràcies a Internet, les formes de participació s'han ampliat i ara és més fàcil adaptar i combinar amb les nostres reivindicacions quotidianes

Fa uns anys, la manca de temps era l'excusa ràpida esgrimida per justificar l'immobilisme. No hi havia temps per fer voluntariat o per donar suport a un moviment social. La situació actual ha canviat: gràcies a Internet, les formes de participació s'han ampliat i ara és més fàcil adaptar encara i combinar les reivindicacions amb les nostres responsabilitats quotidianes.

Les propostes són nom-

Exemple d'una de les últimes campanya de Greenpeace que promouen la ciberacció

broses i variades. Les entitats socials possibiliten cada cop més el voluntariat virtual, que fa tasques puntuals, pressiona a través d'e-mails o difon notícies i causes concretes. Amnistia Internacional és un referent clar en donar a conèixer atacs als drets humans i aconseguir en poc

temps un important suport popular. També existeixen les signatures virtuals de demandes civils a través de webs com actuable.es o avaa.org. Per informar-se, valen la pena els articles de fonts allunyades del discurs hegemònic, com les que es poden llegir a periodismohu-

mano.com o www.canalsolidari.org. A més, et pots informar de primera mà mitjançant blogs d'activistes, voluntaris o cooperants sobre el terreny.

Compartir, difondre, crear relacions socials, comunicar, opinar, oferir contingut, explicar la pròpia història. Tot plegat, per comprendre de nou

que som éssers col·lectius i subjectes polítics amb possibilitat d'incidència tant política com social.

Des d'Internet s'han assolit no poques victòries. Vídeos que arriben a milers de visites en hores, lapidacions suspeses per pressió popular (el conegut cas d'Amina, de l'ONG Amnistia Internacional), convocatòries de manifestacions massives... "Quan s'assoleix un cert llinyar de gent que no només vol sinó que també creu que pot canviar les coses, el canvi és ja ineludible", diu al respecte l'autor De Ugarte en el seu llibre *El poder de las redes*.

Res és impossible quan pots accedir a diferents fonts i tens la possibilitat de treballar col·lectivament. Sense oblidar la importància de la implicació real i del tracte directe amb entitats, moviments, usuaris i afectats, ¿ens trobem a un pas més enllà, a només uns clics de distància, d'una societat més justa?

Rehabilitació: dins i fora

S'inicia la campanya Obrim la porta a la rehabilitació, promoguda per la Taula de Participació Social (TPS)

La rehabilitació és possible. Aquesta és la principal premisa de la campanya que ha presentat la Taula de Participació Social de la qual la FAS en forma part. La campanya vol conscienciar sobre com la rehabilitació és el millor camí per **evitar la reincidència i tenir més seguretat ciutadana**.

Un procés de rehabilitació comença per la voluntat de la persona de canviar la seva forma de vida. Aquests processos tenen èxit sobretot quan es compta amb un entorn social, familiar i laboral favorable. Els programes de rehabilitació acompanyen a la persona en aquest procés a partir de formació professional, terapia, educació, entre d'altres, i treballant en coordinació amb altres agents socials per facilitar la seva reinsecció laboral i comunitària.

Segons diversos estudis europeus, com per exemple "La delincuencia violenta. Prevenció, rehabilitación o castigo", les persones que realitzen aquests programes reincideixen menys. També mostren que penes de presó curtes impliquen menys reincidència. Per contra, quan les penes són llargues les persones es troben amb una situació de **desarrelament social** i, per tant, hi ha més possibilitats de fracàs en el procés de rehabilitació. Aquest fracàs pot portar a la reincidència, és per això que una de les premises de la campanya és promoure un canvi en la sensibilitat respecte a la idea que més condemnes i més llargues significa més seguretat ciutadana.

La rehabilitació aconseguirà més **cohesió social** i redueix alguns efectes col·laterals del càstig (com

per exemple els que pateix la família de la persona privada de llibertat).

En la roda de premsa es va recordar que l'empresonament té un cost i apostar per polítiques de rehabilitació suposa reduir la reincidència i per tant un **estalvi econòmic** considerable i més en moments de crisi econòmica.

La campanya, que s'adreça a mitjans de comunicació (com a creadors d'opinió) i els agents de canvi (polítics, legisladors, jutges...), inclou un spot publicitari per TV, una falca per la ràdio i altres recursos per arribar al màxim de població. S'ha comptat amb el suport del Departament de Justícia i la col·laboració de productores audiovisuals, professionals i d'agències de mitjans.

Més informació a: <http://www.partsocialde-latps.blogspot.com/>

Amb la rehabilitació dins i fora de la presó,
TOTS HI SORTIREM GUANYANT

Més seguretat ciutadana, perquè es redueix la reincidència en el delictes i es facilita la reinserció social i laboral dels ex reclusos, amb menys cost econòmic i social

Encara hem de millorar

OBRIM LA PORTA A LA REHABILITACIÓ

tps
TAULA DE PARTICIPACIÓ SOCIAL DE CATALUNYA

Cartell de la campanya *Obrim la porta a la rehabilitació*

FORMACIÓ

Formació pel **CAMÍ**

crèdits
acadèmics

ACTIVITATS TARDOR 2011

2 CRÈDITS
LLIURE ELECCIÓ

1 CRÈDIT
ECTS

INTEGRA'T AMB LA DISCAPACITAT

Dijous de 15:30 a 18:30 hores
Del 20 d'octubre a l'1 de desembre

INTRODUCCIÓ A SITUACIONS DE DESIGUALTAT I D'EXCLUSIÓ SOCIAL

Divendres de 15:00 a 19:15 hores
De l'11 de novembre al 16 de desembre

INTRODUCCIÓ A LA COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

Dilluns i dimecres de 16:00 a 19:00 hores
Del 7 al 28 de novembre

DROGUES: REFLEXIONS, VISIONS I EFECTES DE LES SUBSTÀNCIES

Dimarts de 15:00 a 18:00 hores
Del 25 d'octubre al 20 de desembre

SEXUALITAT I AFECTIVITAT. UNA MIRADA INTEGRADORA

Dimarts de 15:30 a 18:30 hores
Del 25 d'octubre al 20 de desembre

6 CRÈDITS
LLIURE ELECCIÓ

4 CRÈDIT
ECTS

GRUP DE TEATRE SOCIAL FORMACIÓ INICIAL INTENSIVA:

Divendres 4 de novembre de 18:00 a 22:00h,
i el 5 i 6 de novembre de 10:00 a 14:00h i de 16:00 a 19:00h.

CURS ANUAL PEL GRUP ESTABLE DE TEATRE SOCIAL:

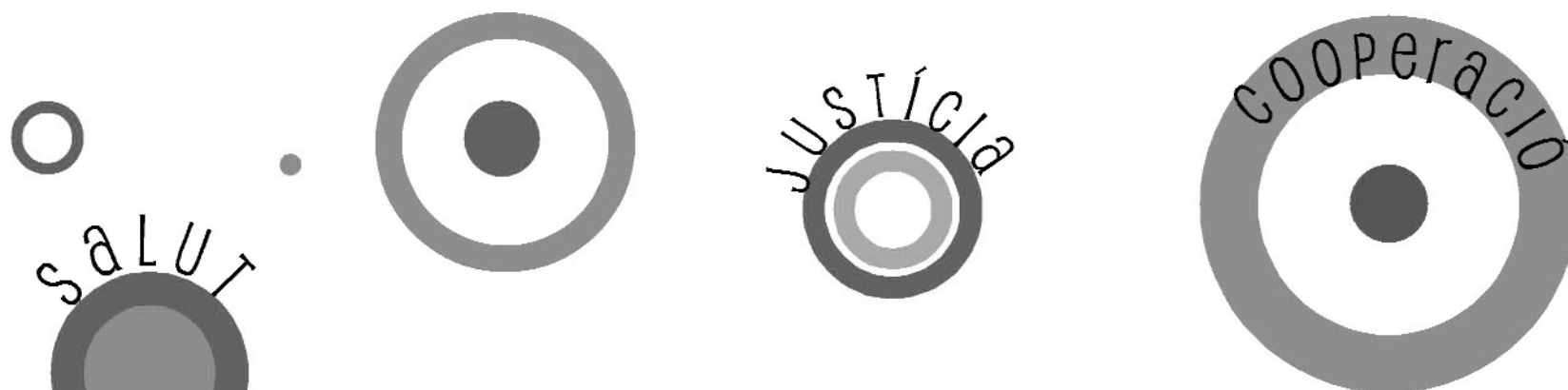
Divendres de 12:00 a 15:00h.
De l'11 de novembre de 2011 a l'1 de juny del 2012.

+ info

Fundació Autònoma Solidària - Plaça Cívica de la UAB
Tel. 93 581 47 15 – fas.formacio@uab.cat | www.uab.cat/fas

VOLUNTARIAT

Ara és el moment d'actuar i fer...

VOLUNTARIAT

Lluitar contra les desigualtats socials

Col·laborar amb programes que ajuden a millorar la **qualitat de vida** d'altres persones

Formar-te i transmetre les **causes** de les desigualtats entre Sud i Nord

Implicar-te en la **integració** de persones excloses o en risc d'exclusió social

Muntar **campanyes de prevenció** del VIH-sida, sexe segur i consum de drogues

El voluntariat universitari es pot convalidar per crèdits

PARTICIPA

ACTUA

CANVIA

www.uab.cat/fas

Fundació
Autònoma Solidària
UAB CAMPUS

+info: Espai Solidari / Plaça Cívica
935812757 / fas.voluntariat@uab.cat

VOLUNTARIAT

Lipdub de cohesió

Al ritme d' A cada pas, dels Gossos, voluntaris i voluntàries, becaris i becàries, estudiants del PIUNE i personal treballador de la FAS van rodar un lipdub com a colofó al curs

"A cada pas que fas...". Són les 11 h del 26 de maig i la música sona en diferents punts de la zona de rodatge. "...són noves les formes que deixes, empremtes subtils que mereixen atenció en tot moment...". La gent està dividida per grups, segons l'escena que li ha tocat. Miren el guió, escolten la lletra i pensen què poden fer exactament en aquell segon de fama. "A cada pas que fas, forma part d'un nou repte, un nou estil que penetra més enllà del teus somnis...".

El lipdub es va plantejar com una manera diferent d'acabar el curs

Aquesta imatge no és res més que la dels moments previs a gravar un lipdub: el lipdub de la FAS.

L'activitat es va plantejar com una manera diferent d'acabar el curs. L'acte de cloenda i reconeixement, que tradicionalment es duia a terme en una aula, en què es reunien voluntaris, becaris i tècnics per resumir el curs i escoltar

Moments de la gravació del lipdub de la FAS

les vivències de tothom, va quedar substituïda, així, per un moment de música i ball.

"La intenció és fer alguna cosa diferent, divertida, que tothom es pugui emportar a casa els moments viscuts. Els valors que volem transmetre amb aquest lipdub són els del voluntariat, la participació, la cohesió, les ganes de canviar el món, l'amistat i el suport",

explica la Sara, tècnica de l'Àrea de Voluntariat.

El rodatge es va iniciar a les 10 del matí, hora en què s'havia convocat tothom. La càmera i els membres del Servei de Producció Audiovisual de l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) —que amb la seva col·laboració n'han fet possible el rodatge— també hi són, perquè la gent

es vagi acostumant a la seva presència. Es reparteixen guions, lletres i mapes amb les posicions. Després d'una estona, es fa una visita a cadascun dels punts del rodatge, perquè tothom tingui una idea general de tot el que passarà.

"Estem passant una mica de nervis, però és divertit. Una de les millors escenes és de la

l'vet sortint de la paperera", explicava la Maria, becària de l'Espai Solidari, durant un descans.

"Es tracta de conviure amb altres voluntaris i divertir-te", explica l'Anna

Per a l'Anna, l'experiència significa "conviure amb altres voluntaris, viure l'altra part de la feina, la part divertida".

El rodatge, tot i la calor, la vergonya inicial i els nervis, acaba sent un èxit. A l'escena final, la gent va improvisar, saltar, cantar i llençar cartells enlaire. L'objectiu de tenir un bon final de curs i d'aconseguir més cohesió entre les persones que formen la FAS es va assolir. Totes les persones participants tenen un bon record que podran tornar a veure quan vulguin.

Per veure el resultat final i el making off visiteu el canal www.youtube.com.

Agraïm al ICE, al grup Gossos, a Cira Piquer i a la resta de persones participants el seu entusiasme.

Voluntari universitari als 60 anys

José Manuel Colmenero explica la seva vivència com a voluntari a Can Brians

José Manuel Colmenero a l'Espai Solidari de la FAS

"Sóc un mestre, jubilat, amb vocació de servei a la societat. He estat relacionat amb el món associatiu, polític i sindical, i actualment dono suport a les reivindicacions del 15-M. He arribat a un moment de la meua vida en què he reflexionat sobre tot el que he fet i m'ha passat i sobre tot el que encara puc fer i oferir als altres, a la societat, a les persones més necessitades i a mi mateix, buscant sempre la solidaritat i la justícia.

Vaig matricular-me d'Arquitectura i Escultura Romànica i d'Art Precolombí i vaig marxar, de seguida, a informar-me dels projectes de la FAS. Vaig trobar-me amb gent molt atenta i amb ganes d'engrescar-me, però com que jo no necessito gaire coses, de

seguida vaig apuntar-me al programa de Justícia (presons) i al curs *Trencant Silencis* i a la *VI Setmana de la Cooperació*, sobre Àfrica.

He estat a Brians I desenvolupant un taller que tractava tres aspectes diferents i interrelacionats: cerca de feina (on, com i quan), carta de presentació, curriculum vitae i entrevistes de selecció. Les sessions han estat teòriques i pràctiques. Per a mi, personalment, ha estat molt gratificant perquè he tingut l'oportunitat d'apropar-me a un món que desconeixia totalment i on he pogut observar i constatar que els interns saben, la majoria, que compleixen una condemna per alguna cosa que han fet malament, que estan a punt de sortir i no volen mirar enrere, que tenen

una responsabilitat amb la seva família, que es mereixen una vida més positiva per a si mateixos i que són víctimes d'una societat que no sempre els ha tractat bé. Aquest fet contrasta amb la realitat a l'hora de sortir: situació personal, crisi laboral, amics perduts, etc. Davant de tot plegat, els voluntaris hem d'insistir amb una actitud positiva i constructiva.

L'any vinent, què? Doncs, continuar, preparar més bé la feina, amb més temps, amb altres propostes iguals o diferents, amb més experiència i més motivat. Animo els estudiants de l'Autònoma, de totes les edats, que provin de participar en algun projecte de la FAS, la recompensa que rebreu serà molt elevada pel que podeu aportar".

JORNADES

Model de gestió de la diversitat

El mes de juny, la FAS va organitzar una jornada de debat amb empreses sobre el model de gestió de la diversitat, la discapacitat i la inclusió laboral

Moltes empreses s'han plantejat fins ara la diversitat, bé com una qüestió moral vinculada a la seva responsabilitat social, bé com l'obligació que tenen de complir la legislació en l'àmbit de les polítiques d'igualtat. Per aquestes empreses, la diversitat consistia a incorporar i mantenir persones de grups infrarepresentats. Però hi ha una idea nova que està prenent força, sobretot a Europa i als Estats Units: incorporar la diversitat a les organitzacions aporta avantatges competitiu, contribueix a l'assoliment dels objectius i és essencial per a l'èxit futur.

Diversos estudis mostren quins són els principals beneficis que les empreses han obtingut arran de l'aplicació de polítiques actives de diversitat. Una aposta per la diversitat enforteix els valors culturals dins de l'organització. Millora, per tant, la seva imat-

La diversitat dins de l'organització afavoreix la motivació i l'eficàcia de l'equip

ge interna, però també l'externa. Entre els treballadors aug-

Jornada de debat sobre el model de gestió de la diversitat. Celebrada el juny de 2011

menta la motivació i es veu com s'incrementa l'eficàcia dels equips humans. Ser capaç d'integrar les diferents situacions personals i de grup facilita la captació i vinculació de persones amb talent, una de les grans necessitats de les empreses actuals. S'obren noves oportunitats de mercat i s'aconsegueix un accés més elevat a nous segments de població. Tots els estudis

coincideixen també en el fet que s'augmenta la innovació i la creativitat de les persones. Però la diversitat és més que tenir entorns de treball amb persones de diferents cultures, religions, edats i gènere, amb diferents situacions familiars i personals, i també amb persones amb una condició de discapacitat. Perquè aquesta diversitat porti un benefici, s'ha de gestionar i comptar

amb una estratègia que la integri com un actiu.

Els models de gestió de la diversitat consisteixen en el desenvolupament actiu i conscient d'un procés estratègic d'acceptació i aprofitament de les diferències amb l'objectiu de fer que la diversitat porti valor afegit. Aquests models, per tant, s'orienten a resultats i cerquen l'equilibri entre els costos i els beneficis que com-

porta la implementació de la gestió de la diversitat a l'organització. A més, impliquen una revisió de la missió, la visió, l'estratègia i la cultura de l'empresa. Les empreses hauran de determinar, sobre la base dels seus objectius, els beneficis que els aportaran. La pregunta que cal respondre és "quin tipus de diversitat té el potencial de proporcionar un avantatge estratègic respecte als nostres competidors sense que entorpeixi la nostra capacitat d'assolir els objectius?".

També ha de canviar la nostra mirada social envers aquesta nova tendència de la gestió de la diversitat a l'empresa com a valor mercantil que s'ha de gestionar com un actiu més, en què podem sentir que el centre no és la persona amb els seus drets i valors individuals i que ens allunya de les raons i motiva-

La igualtat veritable consisteix en el reconeixement i l'acceptació de les diferències

cions morals sobre les quals aquests models s'haurien de basar. Però hem de començar a entendre que la igualtat veritable consisteix en el reconeixement i l'acceptació de les diferències. L'adaptació i flexibilització dels entorns laborals i dels llocs de treball a les necessitats i característiques de cada persona o grups deixa de considerar-se un cost per a l'empresa derivat directament de la contractació d'un treballador en concret i passa a ser un element més dels programes de gestió de la diversitat, un dels plats de la balança. A l'altre, hi posem els beneficis en termes d'eficàcia, innovació, creativitat i motivació i, en últim terme, els resultats econòmics presents i futurs que l'empresa n'obté, més enllà dels beneficis que la persona, de manera individual, aportarà a l'organització.

Aquest nou escenari afavorirà la inserció laboral de totes les persones independentment de la seva condició i situació i, molt especialment, de les persones amb discapacitat.

Debat amb les empreses del model

El 65 % de les persones que presenten algun tipus de discapacitat es troben a l'atur, segons dades de l'INE de 2008. L'atur és un problema social i individual que afecta de manera especial els col·lectius més desfavorits. Per tal d'incentivar la integració laboral de les persones amb discapacitat, el 1982 es va aprovar la Llei d'integració social del minusvàlid (LISMI). Tot i l'avenç que va suposar en l'àmbit legislatiu, la realitat encara dista molt del que es desitja, ja que només el 7 % de les empreses compleix la Llei. Des del PIUNE, el servei d'atenció a la discapacitat de la

Fundació Autònoma Solidària (FAS), es constata en les dificultats que els estudiants amb discapacitat tenen per integrar-se al món laboral malgrat la seva preparació i titulació universitària. Per aquest motiu, la FAS, amb el suport del Consell Social de la UAB i en col·laboració amb Seeliger y Conde, va organitzar un debat amb empreses sobre el model de gestió de la diversitat. La trobada es va iniciar amb intervencions de Begoña Navarrete, directora de la FAS, de Ramon Giró, director de la Fundació Seeliger y Conde, que va transmetre la necessitat d'in-

cloure aquest model en la cultura organitzativa empresarial, i de Joan Subirats, director de l'IGOP, que va parlar sobre els valors del segle XXI i de la necessitat que empresa i administració pública entenguin els nous escenaris socials i els adaptin en la seva cultura organitzativa. A continuació, es va obrir el torn de paraules, moderat per Teresa Carreras, presidenta de l'Associació de Periodistes Europeus de Catalunya. El torn va començar amb les intervencions de dues persones amb discapacitat que van poder dirigir-se a les empreses. Per la

seva part, la Marta, estudiant de Traducció i Interpretació de la UAB i en situació de dependència per discapacitat física, va formular la pregunta següent: "Si vingués a buscar feina a la teva empresa, valoraries més el meu esperit de superació, les meves competències o la meva situació física?". A partir d'aquesta qüestió, les empreses van reflexionar sobre la inserció laboral i van exposar la seva experiència amb el model de gestió de la diversitat explicant les dificultats amb les quals s'han trobat i els reptes a què s'enfronten en la incorporació del model.

EL PROJECTE

Cooperació amb Angola

La UAB col·labora en un projecte amb la Universitat de Huambo en l'àmbit agroalimentari

Construcció de la casa de pas per allotjar professors i estudiants (febrer 2011)

Angola es un país molt desconegut per a la majoria, com gairebé tots els països africans. Geogràficament se situa a l'Àfrica austral, té una extensió de 1.300 km de costa atlàntica i és fronterer amb països com ara Namíbia i la República Democràtica del Congo.

Però, què se li ha perdut, a la UAB, a Angola? Doncs, és en la història on trobem la resposta. Com la majoria de països africans, Angola va ser una colònia, portuguesa, en aquest cas.

Després de l'enderrocament del règim feixista amb la revolució dels clavells el 1974 a Portugal, Angola va aconseguir la independència. Malauradament, però, la independència va comportar una lluita de poder i una guerra civil en el marc de la Guerra Freda, la guerra civil més llarga d'Àfrica (1975-2002).

Durant la guerra, es van destruir les principals infraestructures colonials (carreteres, ferrocarrils, preses hidroelèctriques, ponts...). Alhora, dues genera-

cions van perdre els coneixements que hi havia al país. D'aquesta manera, actualment no hi ha gairebé persones qualificades en oficis. No és fàcil trobar un fuster qualificat, ni un lampista, ni electricistes...

L'agricultura és de subsistència

Les grans explotacions agràries van desaparèixer, la qual cosa ha portat a una agricultura de subsistència, amb petites

explotacions familiars. Hi ha comptades indústries alimentàries i les que hi ha es nodreixen de matèries primeres importades. La importació és l'única "indústria" que funciona, però no crea llocs de treball ni reparteix la riquesa entre la població. El 99 % dels productes de consum de supermercat són importats. Evidentment, aquestes productes estan només a l'abast d'una minoria amb recursos econòmics, perquè són molt cars. Per fer-nos a la idea, el sou d'una infermera pot ser de 240 €, el d'un mestre de 310 € i el d'un cambrer d'uns 100 €. Per contra, un pa de motlle fet a Portugal pot costar l'equivalent a 10 € o uns cereals per esmorzar uns 9 €. En canvi, amb l'equivalent a 1 €, es compren deu panets o un sac de ½ kg de farina de blat de moro (fuva), que es bull per fer el funge o polenta, que sustenta la majoria de població.

És a partir d'aquesta situació que la UAB col·labora en un projecte per donar suport a les facultats de Medicina Veterinària i de Ciències Agràries de la Universitat José Eduardo dos Santos de Huambo (UJES) formant investigadors, professors i tècnics de la indústria alimentària amb capacitat per desenvol-

lupar tecnologies, productes, empreses i indústries. Un projecte que compta amb el

El projecte forma investigadors i tècnics de la indústria alimentària del país

finançament de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional al Desenvolupament (AECID). Amb prou coneixements i amb la capacitat innovadora dels formats futurs, s'espera ajudar a crear una bona indústria alimentària al país. El projecte es duu a terme paral·lelament a la creació de les infraestructures necessàries per al desenvolupament agroindustrial (trens, electricitat, carreteres...). El país compta tant amb recursos econòmics abundants (és un dels principals exportadors de petroli i diamants d'Àfrica) com amb matèries primeres per afavorir aquest desenvolupament. Només cal formar persones amb capacitat d'aprofitar i optimitzar els recursos en benefici del desenvolupament del seu propi país.

Oriol Trenchs, cooperant del projecte a Angola i llicenciat a la UAB en Tecnologia dels Aliments

Has marcat la casella de la matrícula?

Cada curs, s'ofereix als estudiants la possibilitat de donar 12 euros amb la seva matrícula per a projectes de cooperació al desenvolupament

"Marca el 0,7", es llegeix en una postal que es troba dins la carpeta de la UAB. I per què 0,7? Doncs, perquè representa una xifra simbòlica, que prové de les reivindicacions d'un **moviment social de solidaritat internacional**, que va sorgir els anys noranta i que demanava que l'Administració aportés el 0,7 % del pressupost a ajuda oficial al desenvolupament, tal com es recomanava en una resolució de les Nacions Unides de l'any 1972.

Els estudiants i els treballadors de la UAB van fer seva la idea del 0,7 adoptant un compromís personal i institucional de construir una societat més solidària i compromesa. Així, els estudiants poden ser partí-

cips de millores al sud marcant una casella a la seva matrícula, amb una aportació de dotze euros al Fons de Solidaritat de la UAB.

Amb aquests diners, juntament amb les donacions del personal docent i investigador (PDI), del personal d'administració i serveis (PAS) i d'una aportació de la mateixa Universitat, es financen projectes de cooperació al desenvolupament i activitats de sensibilització.

El Fons es gestiona des de la Fundació Autònoma Solidària, que també és l'entitat encarregada d'obrir les convocatòries per donar suport als projectes d'estudiants, de PDI i de PAS.

El curs 2010-2011, 2.275

estudiants van marcar la casella, la qual cosa ha suposat una aportació de 27.300€ al Fons de Solidaritat.

Aquest curs s'han finançat 18 projectes de cooperació dels àmbits de l'educació, salut, medi ambient, agricultura, alimentació i governabilitat democràtica per al desenvolupament a països com ara **Tanzània, Guinea Bissau, el Perú, Nicaragua o Mèxic** i dues iniciatives de sensibilització al campus de la UAB en els quals han participat estudiants i professors de la UAB.

I si el que vols és presentar la teva proposta, del 10 d'octubre fins l'11 de novembre està oberta la **XXIX Convocatòria**.

Imatge de la campanya del 0,7

EN PRIMERA PERSONA

Campanyes de reducció de danys

Estudiants de la UAB que han participat al curs "Drogues: reflexions, visions i efectes de les substàncies" parlen sobre les campanyes de prevenció de drogues i de reducció de danys

En el marc de l'activitat formativa "Drogues: reflexions, visions i efectes de les substàncies" organitzada per la FAS el curs 2010-2011 es van tractar diferents temàtiques relacionades amb el consum de substàncies i les principals línies preventives de treball. Alguns estudiants van reflexionar sobre les campanyes de prevenció, de reducció de riscos i consum responsable de drogues. A continuació us presentem una selecció d'escriu:

"Recordo quan un dia, a segon de la ESO, van venir a classe a explicar-nos què eren les drogues. Vaig sentir que les explicacions i les reflexions distaven del nostre camí, que hi quedaven lluny. Recordo que vam anar a la plaça del poble perquè hi havien instal·lat un bus amb informació sobre drogues. Hi havia dues dones d'uns cinquanta anys que ens van "menjar el coco" amb les

Campanya de reducció de danys d'Energy Control

drogues a les festes. Parlaven de "tripis", "pastis",... Realment això estava lluny de la nostra realitat. Crec que actualment això està canviant. S'ha vist que no funcionen les

campanyes que feien prevenció de drogues a partir de normes, regles i sancions ni tampoc les adreçades als no consumidors de forma inespecífica i sense tenir en compte el receptor. Per això, han començat a fer-se noves campanyes anomenades de reducció de riscos amb l'objectiu de reduir els danys en els consumidors. El lema d'aquesta intervenció és que la ignorància en el consum és un risc." Isabel Crespo

"L'acció preventiva de la reducció de riscos i danys no sempre és ben acollida entre tots els sectors socials i polítics, sota l'argument que aquest tipus d'informació motiva el consum entre la població jove. Des del meu punt de vista, aquest tipus d'iniciatives haurien d'ésser ben rebudes ja que duen a terme un treball molt útil tant entre els consumidors de drogues com entre els no consumidors. Tenir una informa-

ció clara, detallada, específica, transparent i objectiva, facilita prendre una decisió adequada després d'haver passat per un període de reflexió, ja que al saber tots els efectes, riscos i conseqüències que se'n deriven del consum de drogues, és materialment inevitable passar per a un període reflexiu. Si es té la informació, es pot actuar amb llibertat i criteri per prendre una decisió. El treball socioeducatiu de la població és una perspectiva molt adequada per tal de poder formar una societat conscient i amb coneixement crític, adequat a la realitat social i suficient per poder actuar i com hauríem d'actuar. No hauríem d'oblidar que el risc més gran, en tots els aspectes, és la ignorància." Anònim.

Més informació:

<http://ecvideo.energy-control.org/videos/6/drogas-5.1-educar>

EL MUR

Inside Job. La terrorífica història del nostre sistema econòmic

Inside Job

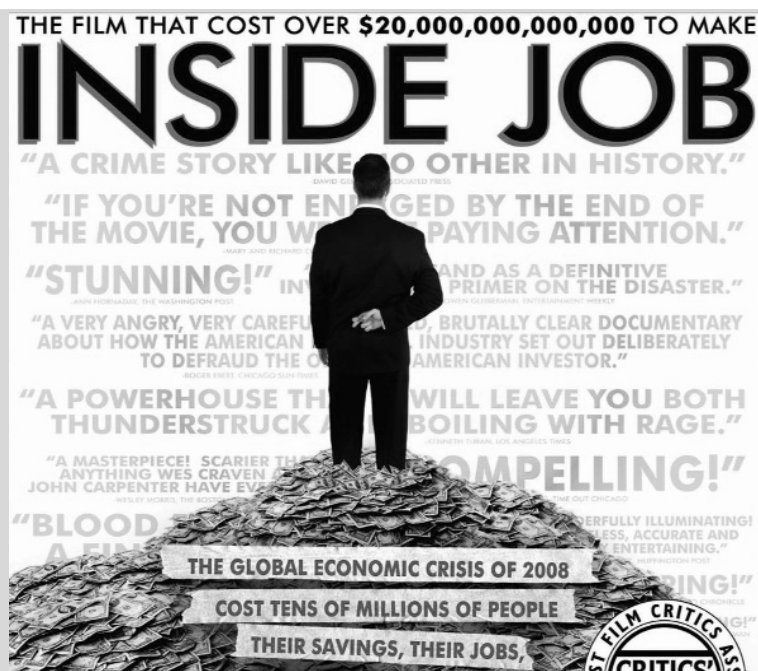
Director: Charles Ferguson.
Guionistes: Chad Beck, Adam Bolt, Charles Ferguson.
País: EUA.
Any: 2010.
Premis: Òscar al Millor Documental.

Començarem a parlar d'*Inside Job* pel final. Charles Ferguson, director de la cinta, puja a recollir el premi de l'Acadèmia de Hollywood al Millor Documental i diu: "disculpeu-me, però he d'encetar el meu discurs assenyalant que tres anys després que esclatés aquesta crisi horrible causada pel frau financer, cap executiu no ha estat

empresonat. I això està malament".

Inside Job és un documental exhaustiu i rigorós sobre les arrels de la crisi econòmica que vivim actualment. Assenyala culpables, mostra quines actuacions són reprovable i dibuixa el camí de la corrupció que taca sense distincions bankers, polítics i suposades institucions reguladores del sistema.

Ferguson acosta el micròfon i pregunta a inversors com ara George Soros i William Ackman, economistes com ara Nouriel Roubini, Raghuram, Simon Johnson i l'antic director gerent de l'FMI, Dominique Strauss-Khan. Per què es van permetre les hipoteques subprime? Per què no s'investigava? Per què els beneficis són per a uns pocs i les pèrdues per a tothom? Per què ningú assu-

meix responsabilitats per crear i viure en una economia fictícia?

"Vivim en el govern de Wall Street", es diu en el documental. S'ha de saber qui ens

governa realment, informarnos de què hi ha al darrere de tot el que passa, demanar un canvi de rumb també. La indignació apareix sola.

Mujeres intramuros

De què parlen les dones que estan a presó? Com mostren els seus anhels, les seves pors,...? *Mujeres Intramuros* és un projecte de la presó de Teixeira, un bloc que va néixer el 2007 de les mans de les dones dels mòduls 9 i 10. El bloc els permet tenir una activitat cultural, millorar les seves habilitats comunicatives i disposar d'un espai de llibertat. També —i no pas menys important— ofereix una altra visió, més humana, dels centres penitenciaris i de la gent que hi compleix alguna condemna.

<http://chicass10.blogspot.com/p/nosotras-intramuros.html>

“Som lliures i participatius i podem construir una democràcia autèntica”

Federico Mayor Zaragoza

Nascut a Barcelona i doctor en Farmàcia, Federico Mayor Zaragoza ha desenvolupat part de la seva trajectòria professional en l'àmbit de la promoció de la pau i la tolerància. Ha estat al capdavant de la UNESCO i l'any 2000 va constituir la Fundació Cultura de Pau. A més, presideix el Fòrum Ubuntu i la Comissió Internacional contra la Pena de Mort.

Qui determina el futur del món?

Durant molts anys s'han debilitat els estats per la cessió no només de recursos financers sinó també de responsabilitats polítiques a grans consorcis i multinacionals que actualment constitueixen el que podríem anomenar “el gran domini”: poder militar, poder energètic, poder financer i poder mediàtic. Han estat aquests grans dominis els que han imposat, des de la dècada dels vuitanta del segle passat, les seves directives d'acció a tot el món: s'ha deslocalitzat la producció, s'han abandonat les Nacions Unides i se les ha substituït per grups oligàrquics i plutocràtics (G-7, G-8, G-20); les institucions de Bretton Woods, de l'any 1944, el Fons Monetari Internacional i el Banc Mundial “per a la reconstrucció al desenvolupament” han estat al servei dels poders hegemònics. Com diu de manera molt clarivident la primera frase del preàmbul de la Carta de les Nacions Unides, “només els pobles” podran, potser ben aviat, acabar amb aquesta crisi sistèmica i començar una nova era en la qual sigui la gent i les institucions que les representen les que marquin el destí del món.

Quin paper hauria de fer l'ONU en aquest món globalitzat?

Les Nacions Unides s'haurien de tornar a fundar, sense tocar, però, els grans pilars conceptuals de la Carta de les Nacions Unides, perquè difícilment es podrien millorar. A la Carta es confia als pobles la responsabilitat de dirigir el destí a escala planetària, la qual cosa es fa “per evitar l'horror de la guerra a les generacions futures”; és a dir, hi ha un compromís

suprem envers les generacions joves, les que encara no han arribat però que tenen dret a rebre un planeta habitable plenament. A més, el sistema de les Nacions Unides compta amb una sèrie d'institucions que complementen l'ONU, que té la responsabilitat fonamental de la seguretat: una institució per al treball, la OIP; una institució per a l'alimentació, la FAO; una institució per a l'educació, la ciència i la cultura, la UNESCO; una institució per a la salut, l'OMS. Difícilment, doncs, es podria pensar avui en un sistema millor, però les Nacions Unides han d'estar unides.

Hem permès que l'esfera econòmica domini el poder polític?

Malauradament hem permès que el poder econòmic especulatiu, deslocalitzador de la producció, basat en el petroli i l'armament, sigui el que substitueixi a poc a poc la decisió política. Això s'ha d'acabar i es necessita un cop de volant per fer front a aquest domini, el qual permet asimetries socials molt grans i situacions de deteriorament mediambiental i de desconcert, tant ètic com conceptual, del conjunt del món, d'un món on diàriament s'inverteixen més de quatre mil milions de dòlars en armament alhora que moren de fam més de seixanta mil persones.

«Hem permès que el poder econòmic especulatiu, sigui el que substitueixi la decisió política»

Quin és l'origen de la crisi actual?

L'origen es pot remuntar als anys seixanta quan es van substituir progressivament els pilars ètics de compartir la riquesa i d'ajudar qui més ho necessita per l'explotació dels recursos naturals, pels grups oligàrquics enlloc de les Nacions Unides en el seu conjunt, per una deslocalització productiva guiada només per la cobdícia i la irresponsabilitat. A més, tots pensàvem que quan la guerra freda arribés al seu final arribarien els dividends de

la pau i podríem tenir una gran cooperació per al desenvolupament i que podríem... i no vam poder fer res, perquè el president Reagan i la primera ministra Thatcher havien començat el procés de globalització, és a dir, la substitució dels valors democràtics per les lleis del mercat.

Realment, de quantes crisis parlem?

La crisi que vivim és múltiple: una crisi ètica, democràtica, mediambiental, financera, etc. És a dir, és una crisi polifacètica. L'origen de la crisi es produeix en el moment en què se substitueixen els valors pels quals tant havíem lluitat i que estableix de manera tan precisa la Constitució de la UNESCO (la justícia, la llibertat, la solidaritat, la igualtat de tots els homes i totes les dones en dignitat...) pel mercat. Aquesta substitució porta a una crisi sistèmica, que és la que vivim en aquest moment. Quines solucions proposa? Quin és el paper de la ciutadania en aquest context? Per primera vegada a la història sabem què passa al món i, per tant, podem comparar i apreciar el que tenim i podem veure les necessitats dels altres. Per primera vegada tenim més dones, que són absolutament indispensables, perquè sense la sensibilitat humana de la dona no podem substituir mai la força per la paraula. Però, a més, també per primera vegada, ens podem expressar i podem participar. La participació és la base de la democràcia. La solució és la democràcia genuïna. La ciutadania ha d'actuar a través dels seus representants legítims, que fins ara només els podíem escollir un cop cada quatre anys quan anàvem a votar i després no eren tinguts en compte. Ara podem ser escoltats per primera vegada i, per primera vegada, podem pensar en un “nou començament”, com diu la Carta de la Terra.

Creu que som éssers lliures?

La resposta és molt clara: fins ara no ho hem estat mai. Hi ha hagut un domini del poder masculí. Les dones, en canvi, han tingut una presència esporàdica, temporal i anecdòtica en els escenaris del poder. A més, aquest poder sempre ha actuat per la

força, s'ha basat en aquest proverbi pervers que m'agrada repetir: “Si vols la pau, prepara la guerra”. I hem estat sempre preparant la guerra. Tot això s'ha acabat, estem vivint moments fascinants perquè per primer cop ens podem expressar, per primera vegada som lliures i participatius i, per tant, podem construir una democràcia autèntica.

«La participació és la base de la democràcia. La solució és la democràcia genuïna.»

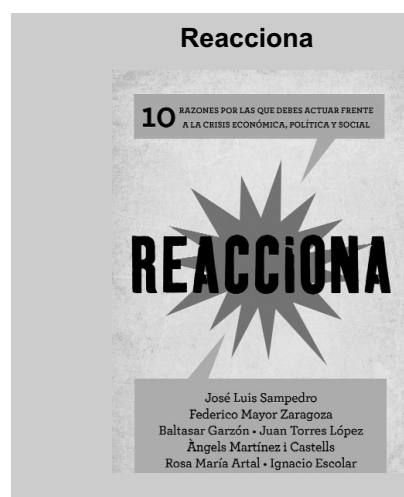
Estem ben informats de com operen el poder econòmic i el poder polític?

Precisament, aquest és un dels grans problemes que hem de solucionar convocant, a través del ciberespai, les grans reaccions de la gent contra uns mitjans de comunicació que són “la veu del seu amo”. Si es mira quina és la premsa i quins són els canals de televisió que tenim lliures al nostre país, hom s'esgarrija. I és amb aquesta informació que anem a votar gent corrupta o inculpada, perquè no estem ben informats. A més, ens distreuen amb grans espectacles, com ara el futbol —i que consti que a mi m'agrada el futbol—, però tenim futbol tots els dies. Hem de procurar que la informació permeti als ciutadans saber què han de decidir i escollir; que tinguin conceptualment una quantitat de punts de referència que avui fan molta falta. Penso sincerament que una de les prioritats del moviment del 15M, amb la seva capacitat de mobilització a través de les xarxes socials, hauria de ser acabar amb aquesta situació per, així, millorar la democràcia i lluitar contra els que l'estan empobriment.

En els seus articles, instava el poble a revelar-se contra el que és inadmissible. Com viu el fenomen del 15M?

Penso que si segueixen amb aquesta serenitat i maduresa que han mostrat fins ara pot ser enormement important. L'any 1994 ja deia que cometíem un delictes de silenci. No podem callar i, sobretot, és molt important el paper de la comunitat acadèmica i científica. Són possibles els canvis socials des de la pau? Penso que sí que podem creure que aquests canvis socials des de la pau són possibles. En pocs anys vencerem la suprema transició de la força a la paraula.

Entrevista realitzada el juny de 2011 per la Fundació Autònoma Solidària amb la col·laboració de la Fundació Cultura de Pau.

Tant *Indigneu-vos* (Hessel) com *Reacciona* sorgeixen de la necessitat que la ciutadania es posi i, sobretot, perquè “només un ciutadà informat pot ser responsable i impedir els atropellaments”. Zaragoza, conjuntament amb altres deu autors més (entre ells, José Luis Sampedro i Baltasar Garzón), coordinats per Rosa María Artal, donen raons per a la reacció davant de la crisi i respostes sobre com sortir-ne. La reacció i l'acció ja han començat, les solucions s'estan teixint.